МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Царенко Т.М., канд. вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

3. Culp W. T. N., Johnson E. G., Giuffrida M. A. [et al.]. Use of transrectal ultrasonography for assessment of the size and location of prostatic carcinoma in dogs. American Journal of Veterinary Research. 2019. DOI:10.2460/ajvr.80.11.1012

4. Niżański W., Ochota M., Fontaine C., Pasikowska J. B-Mode and Doppler Ultrasonographic Findings of Prostate Gland and Testes in Dogs Receiving Deslorelin Acetate or Osaterone Acetate. Animals. 2020. DOI:10.3390/ani10122379

УДК: 636.7.09:618.14-002.3:615.35

ЖУК О.Г., асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ РАННЬОЇ УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ПІОМЕТРИ У СУК ПІСЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ ГОРМОНАЛЬНИХ КОНТРАЦЕПТИВІВ

Досліджено ефективність ранньої ультразвукової діагностики патологій матки у 17 сук після застосування контрацептивів. УЗД-моніторинг через 1 і 3 місяці дозволив своєчасно виявити патології у 45,5% тварин після прогестинів, тоді як деслорелін забезпечив 100% профілактику піометри.

Ключові слова: піометра, деслорелін, мегестрол, ультразвукова діагностика, патології матки.

ZHUK O.H., assistant
Bila Tserkva National Agrarian University

EFFICACY OF EARLY ULTRASOUND DIAGNOSTICS OF PYOMETRA IN BITCHES FOLLOWING THE ADMINISTRATION OF HORMONAL CONTRACEPTIVES

The efficacy of early ultrasound diagnostics for uterine pathologies was studied in 17 bitches following hormonal contraception. Ultrasound monitoring at 1 and 3 months revealed pathologies in 45.5% of progestin-treated animals, whereas deslorelin ensured 100% pyometra prevention.

Keywords: pyometra, deslorelin, megestrol, ultrasound diagnostics, uterine pathologies, ovarian cysts.

Піометра у сук залишається одним із найнебезпечніших репродуктивних захворювань. Традиційно консервативне лікування цієї патології, навіть із застосуванням сучасних антагоністів прогестерону, має суттєвий недолік — вкрай високий ризик рецидивів [1, 2]. Отож, головною умовою успішного збереження здоров'я самок після застосування гормональних контрацептивів є обов'язкова вагітність після наступного еструсу. Пояснюється це тим, що вагітність природним шляхом оновлює тканини матки [2]. Якщо ж вагітності не відбувається, сука знову входить у тривалу фазу діеструсу. Під впливом прогестерону стінка матки, яка вже має схильність до патологічних змін, знову потовщується, а її залози починають активно виділяти секрет. Це створює оптимальне ізольоване середовище для розмноження бактерій [1-3].

Тож перед ветеринарним фахівцем та власником постає дилема. З одного боку найдієвішим методом профілактики є оваріогістеректомія, яка гарантує стовідсоткове попередження розвитку патологій матки [1, 2]. Проте цей радикальний крок означає втрату фертильності самки. Для власників цінних племінних сук такий варіант є категорично неприйнятним, особливо якщо вони планують отримувати їх потомство через рік чи два. Виникає потреба у створенні безпечної паузи між вагітностями. Намагаючись відкласти тічку, власники часто вдаються до використання дешевих та доступних препаратів на кшталт синтетичних прогестинів (мегестрол, медроксипрогестерону ацетат) [4, 5]. Механізм їхньої дії базується на принципі негативного зворотного зв’язку: екзогенний прогестерон штучно індукує стан вагітності, пригнічуючи виділення гонадотропінів гіпофізом. Але, як показує клінічна практика, такі засоби не лише не захищають тварину, а навпаки стають прямим пусковим механізмом для розвитку кістозної гіперплазії та піометри, оскільки чинять прямий агресивний стимулювальний вплив на рецептори ендометрію та посилюють секрецію маткових залоз [3, 4].

Сучасним та безпечним рішенням для створення подібної паузи є застосування

агоністів гонадотропін-рилізинг гормону, зокрема деслореліну [5]. На відміну від синтетичних прогестинів, дія деслореліну базується на принципово іншому механізмі. Після введення імплантату виникає тимчасове стимулювання, за яким слідує глибоке і стійке зниження чутливості рецепторів гіпофіза. Це призводить до тривалого зворотного пригнічення функції яєчників без жодного прямого агресивного гормонального впливу на морфо-функціональний стан матки. Відповідно, у тварини не настає тічка, вона не входить у небезпечну фазу діеструсу, і, що найголовніше, ендометрій не піддається тривалому впливу прогестерону. Це дозволяє нівелювати ризик виникнення піометри на весь період дії препарату [5, 6]. Власники зазвичай приводять тварин вже у важкому клінічному стані, з вираженими симптомами, тому метою наших досліджень було визначити ефективність ранньої ультразвукової діагностики патологій матки після застосування гормональних контрацептивів.

Для оцінки стану матки та підтвердження ефективності ультразвукового моніторингу після застосування різних гормональних препаратів, нами було проведено аналіз даних 17 сук віком від 3 до 7 років. Тварин було поділено на дві групи залежно від обраного методу пригнічення відтворної функції, що відображено у Таблиці 1. Перша група (6 тварин) для довготривалої паузи отримувала підшкірний імплант агоніста ГнРГ (деслорелін 4,7 мг). Друга група (11 тварин) отримувала перорально синтетичний прогестин (Контрик) за чіткою схемою: по 1 таблетці (5 мг мегестролу ацетату, Контрик) раз на 14 днів впродовж чотирьох місяців.

Зважаючи на високий ризик розвитку піометри та іншої гінекологічної патології у сук, яким застосовували гормональні контрацептиви [1, 4], нами було проведене дворазове ультразвукове дослідження матки та яєчників таких самок, аби визначити розвиток патологій через 1 та 3 місяці після закінчення використання препаратів.

Таблиця 1 – **Характеристики груп тварин**

Група	Кількість	Препарат	Дозування та курс	Спосіб введення
Перша	6	Супрелорін	4,7 мг/одноразово	Підшкірний імплант
Друга	11	Контрик	5мг один раз на 14 діб	Перорально

Застосування дворазового ультразвукового сканування матки дослідних сук забезпечило ранню діагностику у них патологій матки на продромальній стадії їх розвитку (табл. 2).

Таблиця 2 – **Ефективність ранньої ультразвукової діагностики патологій матки у сук після гормональних контрацептивів**

Група	Кількість випадків виявленої патології матки							
	Через 1 місяць, n / %				Через 3 місяці n / %			
	норма	гіперплазія	кіста яєчника	піометра	норма	гіперплазія	кіста яєчника	піометра
Перша	6/100	—	—	—	6/100	—	—	—
Друга	9/81,8	—	—	2/18,2	6/54,5	1/9,1	1/9,1	1/9,1

У першій групі, де для пригнічення статевої активності застосовували деслорелін, за результатами обох ультразвукових досліджень (через 1 та 3 місяці) не було виявлено жодного випадку (0%) розвитку патологій матки чи яєчників. Репродуктивна система цих тварин перебувала у стані фізіологічного спокою без шкідливої гормональної стимуляції ендометрію. Отож, результати ультразвукового сканування підтвердили безпечність та ефективність цього методу.

Натомість у другій групі тривале застосування прогестинів призвело до серйозних ускладнень, які вдалося відслідкувати завдяки моніторингу. Вже через 1 місяць після закінчення курсу у 18,2% (2 суки) діагностували піометру.

При повторному ультразвуковому скануванні через 3 місяці було додатково виявлено кістозну гіперплазію ендометрію у 9,1% (1 сука), кістоз яєчників у 9,1% (1 сука) та ще один випадок піометри у 9,1% (1 сука). Сукам із виявленою гнійною патологією довелося

проводити хірургічне втручання (оваріогістеректомію). Для племінних тварин це означало б незворотну втрату фертильності.

Тож, спираючись на отримані клінічні дані, ми бачимо, що рання ультразвукова діагностика є критично необхідним інструментом, який дозволяє своєчасно виявити життєво небезпечні патології на продромальних стадіях у тварин після прийому препаратів на кшталт синтетичних прогестинів. Хоча ультразвуковий моніторинг підтвердив, що застосування деслореліну є значно безпечнішою стратегією тимчасового попередження патологій матки, головним критерієм збереження здоров'я після втручання в гормональний фон залишається контроль. Тому, за результатами наших досліджень для ранньої діагностики патології матки доцільно виконувати ультразвукову діагностику через 1 та 3 місяці після відміни препаратів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hagman R. Pyometra in Small Animals 3.0. Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice. 2023. Vol. 53, No. 5. P. 1223–1254. DOI:10.1016/j.cvsm.2023.04.009.

2. Melandri M., Veronesi M. C., Pisu M. C. та ін. Fertility outcome after medically treated pyometra in dogs. Journal of Veterinary Science. 2019. Vol. 20, No. 4. e39. DOI:10.4142/jvs.2019.20.e39.

3. Veiga G. A. L., Miziara R. H., Angrimani D. S. R. та ін. Cystic endometrial hyperplasia-pyometra syndrome in bitches: identification of hemodynamic, inflammatory, and cell proliferation changes. Biology of Reproduction. 2017. Vol. 96, No. 1. P. 58–69. DOI:10.1095/biolreprod.116.140780.

4. Paudel M., Kafle S., Gompo T. R. та ін. Microbiological and hematological aspects of canine pyometra and associated risk factors. Heliyon. 2023. Vol. 9, No. 12. e22368. DOI: 10.1016/j.heliyon.2023.e22368.

5. Romagnoli S., Diana A., Ferré-Dolcet L. та ін. Chronic Use of Deslorelin in Dogs: Six Cases (2005–2022). Animals. 2023. Vol. 13, No. 2. 265. DOI:10.3390/ani13020265.

6. Gontier A., Youala M., Fontaine C. та ін. Efficacy and Safety of 4.7 mg Deslorelin Acetate Implants in Suppressing Oestrus Cycle in Prepubertal Female Dogs. Animals. 2022. Vol. 12, No. 24. 3504. DOI:10.3390/ani1224 3504.

УДК 636.2.082.454:618

ІВАСЕНКО Б.П., канд. вет. наук, **ЄРОШЕНКО О.В.,** канд. вет. наук, **ОРДІН Ю.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОРЕКЦІЇ ЗАПЛІДНЕНОСТІ КОРІВ

Проведено порівняльну оцінку заплідненості корів після стимуляції, еструсу та гормональної корекції лютеогенезу. Було встановлено, що анафродизія у корів частіше відмічається навесні та у другій половині літа і частіше реєструється серед молодих тварин. Встановили, що заплідненість корів, яким проводили корекцію функції лютеогенезу за допомогою прогестерону, склала 94,1 %, що на 8,6 % більше проти тварин, яким таку корекцію не проводили.

Ключові слова: еструс, анафродизія, естрофан, сурфагон, прогестерон, осіменіння.

IVASENKO B.P., candidate of veterinary sciences, **YEROSHENKO O.V.,** candidate of veterinary sciences, **ORDIN Yu.M.,** candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

EFFICACY OF CORRECTING COW FERTILITY

A comparative assessment was conducted regarding the conception rate of cows following estrus stimulation and hormonal correction of luteogenesis. It was found that anaphrodisia in cows occurs more frequently in the spring and the second half of summer, and is more commonly observed in young animals. The conception rate for cows that underwent luteogenesis correction using progesterone was 94.1%, which is 8.6% higher than that of animals that did not receive such correction.

Keywords: estrus, anaphrodisia, Estrofan, Surfagon, progesterone, insemination.

Питання, щодо реалізації репродуктивного потенціалу серед корів молочного напрямку є досить актуальними [1, 2]. Явище анафродизії частіше має аліментарне або симптоматичне походження [3]. У жаркі літні місяці може бути пов'язане із зміною клімату, а інколи – експлуатаційне. Методи об'єктивної діагностики та належної терапії тварин з ознаками